№ 187. Wtorek 14. Sierpnia 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów Z poczt a kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inserсya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Obwieszczenie.

Dla prac przygotowawczych do przypadającego na dniu 31. października r. b. VIgo losowania obligacyi indemnizacyjnych lwowskiego okręgu administracyjnego zawieszone będzie od 15. b. m. wszelkie przepisywanie obligacyi, jeśliby przytem nowo wydawane obligacye musiały otrzymać odmienne numera.

Co się z tym dodatkiem podaje do wiadomości, że od dnia, w którym ogłoszony rezultat losowania z 31. paźdz. r. b. mogą być znowu żądane i przedsiębrane takie przepisywania obligacyi.

Z c. k. dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych.

Lwów, 10. sierpnia 1860.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 12. sierpnia. Jego c. k. apostolska Mość raczył najłaskawiej najwyższem pismem własnoręcznem z dnia 7. sierpnia b. r. nadać radcy namiestnictwa we Lwowie, Antoniemu *Reiss*, przy sposobności przeniesienia go w stan spoczynku i uznając jego długoletnie, wierne i gorliwe usługi, order żelaznej korony trzeciej klasy z uwolnieniem od tax.

Jego c. k. apost. Mość raczył najłaskawiej najwyższem pismem własnoręcznem z d. 7. sierpnia mianować radcami namiestnictwa przy galicyjskiem namiestnictwie, radcę namiestnictwa zostającego do dyspozycyi Augusta *Merkl*, ministeryalnego sekretarza przy ministeryum policyi Henryka *Helm-Rosenhaim*, ministeryalnego sekretarza przy ministeryum spraw wewnętrznych Ludwika *Possingera* i sekretarza namiestnictwa zostającego do dyspozycyi Dominika *Niesiołowskiego*, dalej starostą w Krakowie zostającego do dyspozycyi radcę nadwornego Fryderyka *Vukassovich*, radcą nadwornym i starostą na Bukowinie zostającego do dyspozycyi radcę namiestnictwa Jakóba *Mikuli*, nakoniec komisarzami cyrkularnymi pierwszej klasy zostającego do dyspozycyi radcę krajowego Ignacego *Spaustę* i zostawionych do dyspozycyi pierwszych komisarzów obwodowych Wilhelma *Hallama* i Rudolfa barona *Kanne*.

(Sprawozdanie ministra finansów.)

Wiedeń, 11. sierpnia. *Gazeta wiedeńska* donosi w urzędowej części:

Szef c. k. ministeryum finansów przedłożył sprawozdanie co do stanu finansów państwa i środków do pokrycia niedoboru wykazanego na rok 1861.

To sprawozdanie, odesłane do rady państwa na mocy najwyższego listu własnoręcznego z 9. sierpnia r. b., podaje się za najwyższem upoważnieniem do wiadomości powszechnej.

Sprawozdanie

c. k. radcy państwa i szefa c. k. ministeryum finansów, Ignacego Plenera, co do stanu finansów państwa i środków do pokrycia niedoboru wykazanego na rok 1861.

Najjaśniejszy Panie!

Przy końcu mego najuniżeńszego raportu z 30. czerwca r. b. l. 2828 M. F. zastrzegłem sobie, przedłożyć jeszcze wnioski moje względem pokrycia niedoboru wykazanego na rok 1861 w kwocie . . . . 40,065.600 zł.

albo uwzględniając zapowiedziane jeszcze przez ministeryum spraw wewnętrznych na rok administracyjny 1861 umniejszenie wydatków o . . . . . 1,000.000 zł.

właściwie w kwocie . . . . 39,065.000 zł.

Dokładne przedstawienie stanu finansów wymaga załączenia zamknięcia rachunków z roku 1860 i wyjaśnienia, w jaki sposób zebrane będą środki do pokrycia niedoboru w roku bieżącym.

Na rok administracyjny 1860 wykazany został niedobór w sumie . . . . 87,700.000 zł.

Do tego dodane być muszą jeszcze w ciągu roku w okrągłych liczbach następujące pozycye nieobjęte w budżecie na rok 1860:

1. Powiększenie subwencyi dla austrackiego Lloyda o . . . . 600.000 zł.

2. Procenta gwarantowane towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju, a mianowicie jeszcze za rok nawigacyjny 1858 w kwocie . . . . 500.000 zł.

a za rok nawigacyjny 1859 w kwocie 1,500.000 zł.

3. Procenta gwarantowane południowo-północnej niemieckiej kolei komunikacyjnej w kwocie . . . 500.000 zł.

4. Zwrócenie zaliczki, którą austryackiemu Lloydowi wypłacił w r. 1859 bank narodowy a państwo gwarantowało w kwocie . . . . 3,000.000 zł.

5. Przyzwolona marynarce nadzwyczajna dotacya na sprawienie statków kanonierskich w sumie . . . 400.000 zł.

6. Wynagrodzenie austr. Lloydowi za paropływy zatopione w ciągu przeszłorocznej wojny w kwocie . . 1,100.000 zł.

zaczem z doliczeniem tych pozycyi razem w kwocie 7,600.000 zł.

wypadałoby pokryć jeszcze w ciągu roku administracyjnego 1861 przywyżkę w wydatkach a właściwie niedobór w sumie . . . . 95,300.000 zł.

jeśliby rzeczywiście nienastąpiło już albo nie mogło poźniej nastąpić zmniejszenie jego częścią za pomocą większych dochodów, a częścią za pomocą wydatków mniejszych, niż podane zostały w budżecie na rok 1860.

Co do dochodów musimy wspomnąć, że w przychodzie z ceł, jakoteż ze stemplów i tax sądowych w pierwszem półroczu bieżącego roku ukazuje się w porównaniu ze zbyt wysoką cyfrą budżetu zmniejszenie które z końcem roku wyniesie do 4,500.000 zł., gdy przeciwnie dotychczasowy przychód z podatku konsumcyjnego, monopolu soli i innych gałęzi dochodów przewyższył cyfrę budżetu o 8,600.000 zł., tak że ze względu na doświadczoną nierównie większą wydatność półrocza letniego w dochodach z monopolu tytoniu i poboru podatków realnych można słusznie przypuszczać z końcem roku przychód wyższy przynajmniej o 6,000.000 zł. niż obliczony jest w budżecie. (C. d. n.)

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Maroko.)

Madryt, 5go sierpnia. Poselstwo marokańskie odjechało wczoraj. — W niedzielę odpływają parowce „Princesa de Asturias“ i „Vulcano“ do Syryi.

— *La Verdad* utrzymuje, że Tarifa wkrótce będzie tak warowną jak Gibraltar. — *Iberia* prawi dziś o przesileniu w ministeryum, domyśla się zmian, i wystąpienia z gabinetu prawie wszystkich ministrów. — *Espana* wątpi, by Cesarz Francuzów i Królowa zjechać się mieli. — To samo powtarza także i *Correspondencia*.

— *Correspondencia* donosi, że posła hiszpańskiego w Neapolu zasypują prośbami o udzielenie protekcyi.

— Podług najnowszych doniesień z Tangeru, panuje w całym Maroko, zapewne w skutek wypadków w Syryi, wielkie wzburzenie. Komisarze hiszpańscy w Tangerze zażądali dla swej obrony wojennego okrętu hiszpańskiego, który też już odpłynął.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Australii.)

Londyn, 8go sierpnia. Przegląd ochotników szkockich na dniu wczorajszym w Edinburgu, wypadł bardzo świetnie. Defilada trwała przeszło godzinę. Liczono do 200.000 obecnych widzów.

— Ostatnia poczta nie donosi nic ważniejszego względem powstania w Nowej Zelandyi. Zdaje się, że przeciwnicy oczekują stosownej chwili i przygotowują się. Podczas, gdy koloniści organizują swoje siły wojskowe, łączy się Wiremu Ringi naczelnik krajowców innemi z plemionami, które okazują chęć do powstania, i obwarowuje swoje terytoryum walki. Wzburzenie w kolonii uśmierzyło się.

(Posiedzenie parlamentu z d. 6. sierpnia.

W *izbie wyższej* pytał lord *Shaftesbury*, czy to pewna, że wojska wyprawione do Syryi mają być użyte tylko do utrzymania lub przywrócenia spokojności w kraju, i że władze ich nie będą w żaden sposób mieszać się w sprawy cywilnej i religijnej administracyi tak tureckich jak i chrześciańskich poddanych Porty. Mowca dodał, że wielce niedowierza zamiarom Cesarza Francuzów i lęka się, by Francya nie zechciała obalić politykę, jaką utorował lord Stratford de Redcliffe. — Lord *Wodehouse* odesłał interpelanta do pierwszego paragrafu konwencyi, gdzie nie ma wcale mowy o mieszaniu się w cywilną i religijną administracyę Syryi. Ale ponieważ instrukcye dla komisyi syryjskiej nie są jeszcze stanowczo ułożone, nie mógł lord udzielić szanownemu interpelantowi żadnych bliższych szczegółów. — Margrabia *of Clanricarde* żałowałby wielce, jeśliby interwencya miała się ograniczyć tylko na przywrócenie spokojności, jego zdaniem powinien parlament przed zamknięciem sesyi oświadczyć w obec Europy, że Anglia jest gotowa żądać skutecznych gwarancyi przeciw ponowieniu takich okropności, i że mocarstwa powinny się porozumieć dokładnie jak mają postępować c Turcyą, która przyjęciem pomocy obcych mocarstw przeciw własnym poddanym okazała zupełną swą bezwładność.

W *izbie niższej* odpowiedział lord *J. Russell* na interpelacyę pana Griffitha względem Abd-el-Kadera, że w ostatnich depeszach znalazł tylko następującą wzmiankę urzędową: „Wiadomo powszechnie, że algierska straż emira Abd-el-Kadera uratowała kilkaset ludzi z ruin, nim Basza pomyślał o tem."

W komitecie toczyła się debata nad prawodawstwem celnem. Mr. *Gladstone* wniósł swoją rezolucyę względem podatku od papieru, w której żąda, ażeby zniżone zostały cła od papieru przywożonego z Francyi i Algieryi zacząwszy od 16go sierpnia, przedstawiając, że zawarty z Francyą traktat handlowy wkłada w tej mierze honorowy obowiązek na Anglię. Mr. *Puller* wniósł poprawkę: „że wydział nie uważa za rzecz stosowną przyzwalać teraz na takie zniżenie ceł." Wszczęła się dość długa debata, w ciągu której zabierali głos przeciw projektowi rządowemu sir *H. Cairns* i *D'Israeli*, a bronili go: *jeneralny prokurator*, i lordowie *Russell* i *Palmerston*. Przy głosowaniu odrzucona została poprawka pana Pullera 266 głosami przeciw 233, poczem izba przyjęła rezolucyę pana Gladstone.

Francya.

(Przemowa Napoleona w obozie. — Wiadomości bieżące. — Wjazd jenerała Beaufort. — Rozkaz dzienny. — Składki na chrześcian. — Zmiany w wojsku francuskiem.)

Paryż, 8go sierpnia. Cesarz odprawiał wczoraj w obozie pod Chalons przegląd wojska odchodzącego do Syryi, t. j. 5. i 13. pułku piechoty liniowej i jednego szwadronu huzarów, przed defilowaniem udzielił kilka krzyżów legii honorowej i medalów, a potem miał następującą przemowę do wojska:

„Żołnierze!

Odchodzicie do Syryi, a Francya z radością powitała tę wyprawę, której zamiarem jest przywrócić powagę prawu, sprawiedliwości i ludzkości. Nie staniecie do walki z żadnem mocarstwem; będziecie tylko pomagać Sułtanowi przywieść do posłuszeństwa zaślepionych odwiecznym fanatyzmem poddanych jego. W tym odległym kraju bogatym w wielkie wspomnienia, dopełnicie powołania waszego i okażecie się godnymi potomkami tych bohatyrów, co sztandar Chrystusa obnosili świetnie w tym kraju. Nie wyruszacie w znacznej liczbie, ale wasza sława i imię wasze was zastąpią, bowiem wszędzie gdziekolwiek dziś staje chorągiew Francyi, wiedzą narody, że przed nią wielkość sprawy, a za nią naród wielki."

Zaraz po tej przemowie wyruszyły wojska expedycyjne z obozu i w tej chwili zapewne są już na marszu. Wylądują jak się spodziewają d. 15. b. m.

Margrabia Antonini król. neapolitański poseł w Paryżu, odwołany na własne żądanie i ze względu na zdrowie, doręczył swoje pismo odwołujące. Margrabia Campo d'Issola sekretarz legacyi neapolitańskiej pełnić będzie tymczasowo funkcye pełnomocnika.

— Cesarz wręczył w poniedziałek jenerałowi Beaufort przeznaczoną dla Abd-el-Kadera dekoracyę wielkiego krzyża legii honorowej, z poleceniem, ażeby emir w jego ręce złożył przysięgę. Dekoracya ta oprawna jest w brylanty a w cenie najmniej 14.000 franków. Przytem mianowany jest Józef Karvan, maronita, który się odszczególnił w Kesrum podczas obrony chrześcian, kawalerem legii honorowej, jako też pan de Bentivoglio, konzul francuski w Bejrucie.

Pułkownik Perotti z armii hiszpańskiej otrzymał pozwolenie towarzyszenia expedycyi syryjskiej.

— Jenerał Beaufort d' Hautpoul odpłynął w 1000 ludzi 8go b. m. z Marsylii do Syryi. Rozkaz dzienny oznajmia żołnierzom expedycyi, że jest ich powołaniem zmyć hańbę zadaną ludzkości; na ziemi azyatyckiej pomni niech będą Gottfryda de Bouillon, wyprawy krzyżackiej, Bonapartego i rzeczypospolitej. Wyprawie towarzyszyć będą — dodaje rozkaz dzienny — szczere życzenia całej Europy.

Marsylska depesza z dnia 8go b. m., z której gazeta wiedeńska tę wiadomość przytacza, przynosi jeszcze z Damaszku, że w mieście panuje spokój, ale na prowincyi zdarzają się częste skrytobójstwa; 3000 chrześcianek zostało sprzedanych Turkom po 25 piastrów. Druzy przyprowadzili do Bejrutu wielu chrześcian na oświadczenie tamtejszego konzula angielskiego, że chciałby jeńców wykupić.

— W biórze Monitora zapisano już, jak świadczy pierwsza lista dzisiejsza, 41.051½ franków na chrześcian syryjskich. Cesarz pierwszy ofiarował 25.000 fr., Cesarzowa 10.000; izraelicki kahał w Sztrasburgu przesłał 1400 fr., a koncert w Plombières przyniósł 1255 fr. Izraelicki kahał w Paryżu zebrał 48.892 fr., (w czem 15.000 Rothschilda). Dziennik wymienia imiennie wszystkich, którzy przyczynili się do składki.

Ostatnie depesze jenerała Montauban, datowane 5go czerwca, donoszą, że jenerał przed przybyciem barona Gross i lorda Elgin nie myśli przedsiębrać żadnych kroków. Obudwu tych dyplomatów oczekują w Hongkongu dopiero na 25. czerwca.

— *Hamb. Nachr.* przytaczają następujące techniczne zmiany, jakie od czasu wyprawy z roku 1859 i z powodu uczynionych w tej wyprawie doświadczeń, będą przedsięwzięte w armii francuskiej:

„Najprzód co się tyczy konnicy, zamyślają teraz całą lekką kawaleryę zaopatrywać w konie arabskie. Pułki przeprawiają się do Algieru, tam otrzymają konie, a po nich inne pułki nadchodzić będą. Cała kawalerya wprawia się obecnie w prowizoryczny regulamin musztry, ażeby rozwinąć pojęcie, chyżość i zręczność pojedyńczego żołnierza, a dobrze wyuczyć konia. — U dragonów jest także zmodyfikowany regulamin musztry, bo zaprowadzona służba piesza i konna. — W infanteryi przyjęto w ogóle dźwirowane karabiny i Nestlera drążone kule. — Musztra otrzymała różne zmiany i dodatki, częścią z powodu nowej broni palnej, częścią przez nowe szykowanie w dwa szeregi, zamiast we trzy, częścią na koniec przez formowanie batalionów, podczas ostatniej wyprawy w sześć kompanii (zastępy), zamiast nadmienionych ośmiu. — Co do ubioru piechoty, kaszkiet skórzany teraz mniejszy, suknię wierzchnią skrócono i bez kołnierza, zamiast płaszcza szeroki paletot (criméenne), a obuwie przyjęto na sposób zuawów. Jasno błękitna chustka bawełniana zastąpiła sztywny krawat skórzany; frak wywołany, a krzyżowe przybory rzemienne znikają zupełnie. W ogóle odpadły wszystkie mundury, które w polu nie są przydatne. — Nakoniec uzupełniono artyleryę w nowe polowe 8 i 12funtowe działa o cylindro-konicznych strzałach."

— Parowa fregata „Foudre" czeka w Marsylii na marokańską ambasadę, aby ją odwieźć z powrotem. Cesarz przesyła Jego marokańskiej Mości w upominek konie stadniny swojej.

— *Monitor* ogłosił dekret, którym na wniosek ministra kolonialnego liczbę członków rady jeneralnej dla każdej prowincyi w Algieryi powiększa się na 25. — Drugi dekret postanawia, aby przystąpiono do wykonania budowy portu w Philippeville. Koszta podano na 12 milionów. Trzeci dekret postanawia, aby przed miastem Oran założono zatokę, koszta podano na 9 milionów. Nakoniec czwarty dekret rozporządza, zacząć budowę komory celnej w Algierze. Koszta wynoszą 800.000 franków.

Włochy.

(Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Neapolu.)

Turyn, 6. sierpnia. Dziennik *Espero* z dnia 5. b. m. pisze, że minister wojny kupił w ludwisarni p. Schalk w Anglii działo Armstronga, i wkrótce sprowadzić je mają do Genuy z lawetą i 500 nabojami, ażeby robić próbę. — Dziennik *Nazione* z d. 4go b. m. donosi, że Massimo d'Azeglio, gubernator Medyolanu, przybył do Florencyi.

Neapol. Do dziennika *Journal des Débats* piszą z dnia 4. b. m. z Neapolu, że w Kalabryi koncentrują 16.000 królewskiego wojska i zakładają trzy obozy w Reggio, Monteleono i w Paoli. Garibaldi zebrał statków setkami, ażeby 18—20.000 ludzi na stały ląd przesadzić. Ustawił pod Torre de Faro bateryę, z której dominuje nad przeciwległem wybrzeżem Kalabryi. W Messynie skoncentrował 17.000 wojska.

— Podług ostatnich depeszy nadesłanych dziennikom paryskim, był Neapol do 6. sierpnia spokojny. Dniem przedtem zwiedzał Król z prezydentem gabinetu i ministrem spraw wewnętrznych salę przeznaczoną dla izby deputowanych przy ulicy Toledo. Gmach ten przyrządzają z największym pospiechem.

W forcie St. Elmo nie stoi już — jak donosi *Pays* — gwardya królewska, lecz wojska liniowe. Dnia 26go lipca miał Król przemowę do gwardyi obywatelskiej, nazywając ją „główną podporą konstytucyi", „ponieważ — dodał — lud neapolitański pragnie konstytucyi, a Europa chce, ażeby utrzymała się w Neapolu." — Pewnego oficera aresztowano za to, że nie salutował patroli gwardyi narodowej.

Niemce.

(Prusy w sprawie mocarstw pierwszego rzędu. — Wyprawa pruska do Japonii. — Jedność armii związkowej i dowództwa.)

Berlin, 10. sierpnia. *Preuss. Ztg.* — zapewne na podstawie depeszy, którą jej udzielono — rozpisuje się o tem, że jeżeliby liczba państw, które dotychczas wspólnie załatwiały sprawy europejskie, przyjęciem Hiszpanii miała być powiększoną, a oraz jeżeli zmodyfikowane być mają i upoważniające do zasiadania na spólnych obradach, czują się i Prusy żywo spowodowane żądać przypuszczenia do tych narad sąsiedniego i przyjaźnego sobie państwa. Na udział Hiszpanii w sprawach europejskich nie będą Prusy patrzeć pewnie ani niechętnie ani z nieufnością. Ale wymaga tego słuszność i radzi polityka, ażeby w takim razie obok żywiołu katolickiego i romańskiego zasilony był w radzie europejskiej także

żywioł protestancki i germański, a to przystąpieniem należących do unii skandynawskiej królestw Szwecyi i Norwegii. Szwecya i Niemcy są naturalnymi sprzymierzeńcami. Jeżeli w ciągu ostatnich lat dwunastu przyjaźny ten stosunek był niemniej ścisły, spodziewać się należy, że teraz poza Sundem zaczną z innego stanowiska zapatrywać się na położenie Szwecyi do Niemiec, a co w Niemczech już od dawna nastąpiło.

„Z przykrością — pisze *Preuss. Ztg.* — widzieliśmy Szwecyę po stronie naszych przeciwników, przeto jednak nie przestaliśmy nigdy być pełni sympatyi dla znakomitych przymiotów bohatyrskiego, honorowego i wysoce wykształconego ludu. Przekonani jesteśmy pomimo przemijających pomiędzy obydwoma narodami sprzeczności, że polityka Szwecyi z konieczności zejść musi w kolej polityki Prus i Niemiec, więc też powitalibyśmy ochotnie powiększenie i rozszerzenie stanowiska, jakieby odtąd Szwecya zajmywała w radzie Europy, a to nietylko ze względu na nią samą, ale i ze względu na Niemcy."

Würzburg. Gazeta *N. W. Z.* donosi, że po ukończeniu narad zgromadzonych tu ministrów wojny z południowych Niemiec opuściła miasto dnia 6. b. m. większa część tych, którzy uczestniczyli w tych naradach.

— Jak piszą do *Frankf. Postztg.* uznali jednogłośnie reprezentanci tych państw niemieckich, co miały udział w konferencyi wojskowej w Würzburgu, że podstawą wszystkich obrad szczegółowych jest: trzymać się stale jedności armii związkowej stosownie do ustawy, a zatem także i jedności dowództwa.

Księstwa Naddunajskie.

(Rozruch w Belgradzie.)

Belgrad, 7. sierpnia. Podług wiadomości telegraficznej, były tu przedwczoraj krwawe zajścia między Serbami i majtkami tureckimi z Bosnii. Kilku Serbów raniono, a kilku Turków zabito lub raniono. Załoga zupełnie się w to nie mieszała. Wczoraj była konferencya między baszą, konzulem i policyą, na której obradowali nad środkami utrzymania porządku. Konzulowie zwiedzali główny szpital, gdzie leży 18 rannych Turków. Żony i dzieci Turków schroniły się do cytadeli. Przybył tu książę Miłosz, i na pozór panuje pokój.

Turcya.

(Doniesienia z Konstantynopola i z Syryi. — Doniesienia z Turcyi. — Straż na Bosforze. — Rozruchom w Kairze zapobieżono.)

Pera, 27. lipca. Do *Triester Ztg.* piszą: Zamierzona pożyczka w Londynie i Bruxeli nie powiodła się, będzie więc turecki rząd zmuszony wydawać na nowo pieniądze papierowe, a wartość ich utrzymywać kursem przymusowym. Jak zaś wielki niedostatek w finansach okazuje się ztąd, że od 14 dni nie mogły być wypłacone przypadłe procenta kasowych biletów Khazane-thawili, które w sześciu miesiącach miano płacić. — W pobliżu Skutari rozłożyło się obecnie 6000 Tatarów obozem. Między Tatarami nogajskimi, którzy przywędrowali na wyspę Rodus, powstały rozruchy, bo im wstrzymano przyzwolone od rządu wsparcie. Zrabowali bazar i wyrządzili także inne spustoszenia. Chrześcianie obawiając się rzezi, schronili się do domów konzulów; jednak przywrócono znowu porządek. — W prowincyi Adana między tamtejszymi kolonistami Czerkiesów i koczującemi szczepami Achiretów powstały zajścia, w których więcej niż 200 utraciło życie.

Według *Journal de Constantinople* będą temi dniami ukończone prace w rewizyi taryfy celnej. Przez nowe taryfy, które zaraz wejdą w moc obowiązującą, podniosą się przychody państwa więcej, niż o 100 milionów piastrów. — Said Basza, który niegdyś piastował urząd tureckiego komisarza przy rozpoznawaniu wypadków w Dżeddah, mianowany jest wojskowym gubernatorem miejsc świętych.

Damaszk, 16. lipca. Względem składu rzeczy w Damaszku pod porę powyższej daty, piszą do *Times* z Alexandryi z 23go lipca: „Położenie stało się o tyle znośniejsze, że mordowanie ustało, ale chrześcianie, którzy pozostali w mieście, są jeszcze zawsze narażeni na niebezpieczeństwo, i nie ważą się opuszczać swych przytułków. Większa część znajduje się przeto dotychczas w domu angielskiego posła i Abd-el-Kadera, któremu także z trudnością przychodzi żywić ich wszystkich. Pan Brant, konzul angielski, mieści u siebie między innymi austryackiego konzula. Że angielski konzulat oszczędzono, tylko z przypadku przypisać to jego odległości od dzielnicy chrześciańskiej, na którą była wymierzona cała zaciekłość pospólstwa i temu, że stoi tuż koło meczetu, a za podłożeniem ognia musiałby się i meczet spalić. Najwięcej zaś dla tego, że w Syryi i w innych prowincyach Turcyi Mahometanie i Druzowie mniej są rozjątrzeni na Anglików, niż na innych chrześcian. Gdy się rzeź skończyła, powrzucano tysiące trupów w studnie dzielnicy chrześciańskiej. Żołnierzy tureccy uczestniczyli tak przedtem jak i potem w rabunku, i widziano jak rabowane rzeczy jawnie do swych kwater znosili. Postępowanie gubernatora doznaje zewsząd jak największej nagany. Wszyscy się na to zgadzają, że w samym początku mógł był przytłumić powstanie, gdyby tylko chciał użyć swojej powagi; wiedział on w poprzód o tem, co się święciło, a pomimo to ani pomagał, ani przestrzegał, lecz swego tylko szukał bezpieczeństwa, schroniwszy się sam z swoją familią do twierdzy. Słowem postąpił tak zupełnie, jak Namik Basza podczas prześladowania chrześcian w Dżeddah. Abd-el-Kader, który dla obrony swego domu prosił o mały oddział wojska, otrzymał odmowną odpowiedź. Natomiast ofiarował gubernator angielskiemu konzulowi straż przyboczną, ale konzul nie przyjął, zapewne dla tego, bo nie dowierzał ani Baszy, ani jego wojsku. Ciągle jeszcze obawiają się o życie chrześcian w Jeruzolimie i Alepo. Nawet pc miastach nadbrzeżnych panuje wielka trwoga, i rzecz szczególniejsza, tak z Latakii jako też z Jafy, a zatem z najodleglejszych punktów nadchodzi wiadomość, że pogłoska o interwencyi europejskiej rozszerzona jest po wszystkich krajach mohametańskich i że wszyscy Moslemowie oświadczają publicznie, że w pień wytną wszystkich chrześcian, jeżeli europejskie wojsko wkroczy do ich kraju."

— Uwięziony wraz z innymi i trzymany w seraskieracie w Konstantynopolu Amet Basza, były jenerał dowódzca armii w Arabistanie, odesłany będzie pod sąd do Damaszku, ażeby na miejscu rozpocząć z nim śledztwo, w obec osób i wypadków, które się w czasie jego zarządu w Damaszku wydarzyły.

Fuad Basza zaraz po swym przybyciu do Damaszku na dniu 20. lipca, wysłał Effendich Abro i Franco w towarzystwie innych jeszcze urzędników na Liban.

Levant Herald donosi, że w Damaszku prócz większej części chrześciańskiej dzielnicy zniszczono także znaczną liczbę żydowskich i tureckich domów. Nakazano już wszystkim mieszkańcom składać broń, a komisya sądowa pociąga do odpowiedzialności wszystkich, co przy tych wypadkach są skompromitowani.

Pays sądzi, że w północnych prowincyach Turcyi europejskiej zajść mogą wkrótce niepokoje. W Belgradzie miały już zajść między Serbami i tureckimi marynarzami krwawe sceny; a dziwnem wydaje się obojętność na to zupełna załogi tureckiej. Być może, że rząd turecki wstrzymaniem dawniej poczynionych obietnic zapobiedz może wybuchom fanatycznym, — pomimo tego jednak trudno się spodziewać, ażeby obecne przesilenie w Turcyi przeminęło bez dalszych smutnych wypadków, a Europa nie powinnaby ani na chwilę spuszczać z oka nieszczęsnego kraju tego. *Pays*, mówiąc to, pochwala słowa gazety *Times*. Angielski ten dziennik twierdzi, że jeżeli Turcya teraz nie będzie korzystać z podanej sobie sposobności odrodzenia się, tedy nieochybnie jest zgubioną.

— Na Bosforze ustanowił rząd służbę strażniczą. Nocną porą krążą statki i zatrzymują wszystkie barki, które się puszczają na morze po 11tej godzinie w nocy, wyjąwszy łodzie rybackie i kaiki należące do urzędników. Który statek na trzykrotne wezwanie nie stanie, dozna strzału.

Na doniesienie, że w Bosnii w przeciągu 11 miesięcy 4500 chrześcian w więzieniu zginęło, rozporządziła Porta śledztwo, z którego się pokazało, że w pomienionym przeciągu czasu wszystkiego razem tylko 1100 było uwięzionych.

Z Alexandryi donoszą z dnia 24. lipca do Konstantynopola, że i w Kairze zanosiło się między fanatyczniejszą częścią ludności na rozruch; ale silne wystąpienie władzy miejscowej, która z rozkazu wicekróla zaraz 10 — 20 exekucyi wykonała, a ulemów upomniała, że głową odpowiedzą za każde zaburzenie spokoju, zapobiegły wybuchowi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Medyolan, 11. sierpnia. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi: Minister marynarki w Neapolu otrzymał następującą depeszę z Reggio w Kalabryi: Na wysokości tutejszych wód widać 150 statków kanonierskich. Garibaldi otrzymał cztery korwet i 7 okrętów kupieckich. — Jak słychać, oświadczył szpital Braci Miłosierdzia w Medyolanie na prośbę Bartaniego, że przyjmie chorych i ranionych z Sycylii.

Z **Turynu** donoszą: W Brescii skazano 26 żołnierzy, którzy chcieli dezertować, na sześciomiesięczne więzienie. — Drugi korpus armii ma odejść 1. września do obozu pod Montechiari.

Drezno, 11go sierpnia. Półurzędowy artykuł dzisiejszego *Dresd. Journ.* oświadcza, że protokoły kongresu badeńskiego nie wspominają wcale o związku narodowym, i że inaczej ma się rzecz z układami, zamierzanemi z rządem pruskim, niż z początkiem sierpnia donoszono gazecie kolońskiej z Berlina.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 11. i 12. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 37	+ 13.4	83.5	południowy sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.68	+ 22 0	52.8	połud.-zach. "	"
10. god. wiecz.	325 04	+ 16.6	80 9	" "	"
Wieczór burza.					
7. god. zrana	325 21	+ 14.6	86.6	zachodni sł.	deszcz
2. god. po poł.	325 46	+ 19.7	64.8	" "	pochmurno
10. god. wiecz.	325.47	+ 15.8	85.0	" "	"

Ilość deszczu 1.'''70.

TEATR.

Dziś na scenie niemieckiej: **„Ein Hausmeister aus der Vorstadt,"** komedya ze spiewami w 3 aktach. — Ostatni występ gościnny pana Rotta.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. sierpnia.

Hotel rosyjski: PP. Br. Schlechta Win. c. k. feldmarszałek-porucznik, z Dynowa. — Morski Fel., z Łatoszyna. — Hr. Drohojewski Józef, z Balicy.

Hotel europejski: Pragłowski Alex., z Komarowiec. — Stopczyński Fr., z Romanówki.

Hotel Langa: Przewłocki Wal., z Jas.

Hotel krakowski: Rudkowski Rom., c. k. podporucznik, z Boroniniec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. sierpnia.

PP. Br. Gontard Hen., c. k. major i Zanke Aug., c. k. rotmistrz, do Gródka. — Hr. Drohojewski Józef, do Balicy. — Kostyn Alex., do Czerniowiec. — Stecki Bol., do Zastawny. — Smarzewski Fran., do Artasowa. — Kronstein Hipolit, do Przemyślan. — Nahujowski Antoni, do Czernicy.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 13. sierpnia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 80.—. Metaliki po 5% za 100 zł. 69.— ; po 4½% za 100 zł. —.— ; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.— ; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 816.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 184.70; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 110 50 — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 128.80. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 16, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 13. sierpnia.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	9	6	14
Dukat cesarski	„ „	6	13	6	18
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	49	10	60
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	3	2	4
Talar pruski	„ „	1	94	1	96
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	84	75	85	50
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	—	—	—	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	70	43	70	88
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	50	80	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 10. sierpnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
W. austr. wal. po 5%	64 75	65 25
Z pożyczki narod. po 5%	79 85	80.—
Z r. 1851, ser. B. po 5%	98.—	99 —
Metaliki po 5%	69 25	69 50
dtto. „ 4½%	61.50	62
dtto. „ 4%	54 50	54 75
dtto. „ 3%	40 50	41 —
dtto. „ 2½%	35.—	35.50
dtto. „ 1%	13 80	13 90
Przez. do wylos. z r. 1839	128 —	128 50
„ 1854	93 75	94.—
„ 1860	94.—	95.—
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	15 75
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	68.—	68.50
„ „ 4½%	61.—	62.—
„ „ 4%	54.—	55.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	47.—	48.—
„ 3%	57.—	58.—
„ 2½%	50.—	51.—
„ 2¼%	45.—	46.—
„ 2%	40.—	41 —
„ 1¾%	35.—	36.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	68.—	68 50
„ 4½%	61.—	62.—
„ 4%	54.—	55.—

B. Krajów koronnych

Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	93.—	94.—
Wyż. Aust. i Salb.	90.—	91 —
Czech	92.—	93.—
Morawii	91 50	92.—
Szląska	88.—	88.50
Styryi	88.50	89.—
Tyrolu	90.—	91.—
Kar., Krainy. i Wyb.	87.50	88.—
Węgier	72 75	73.25
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	70.—	70.50
Galicyi	70 25	70.75
Siedmiogr. i Bukow.	69 —	69 25
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—

	pien.	towar
Wen. pożyczka z r. 1859	80.25	80 50
Dług Tyrolu po 5%	68.—	68.50
„ 4%	54.—	55.—
„ 3½%	47.—	48.—
Dług Salcburga „ 3%	39.—	40.—
„ 2½%	33.—	34.—
Dług Krainy „ 2%	26.—	27.—
„ 1¾%	23.—	23.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar
po 3% za 100 zł.	16.—	18.—
„ 2½% za 100 zł.	13.—	14.—
„ 2¼% za 100 zł.	12.—	13.—
„ 2% za 100 zł.	11.—	12.—
„ 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar
Banku nar.	828 —	830 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	188.30	188 50
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	570 —	572 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1862	1863.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	256 50	257 —
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	191 50	192 —
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	123 75	124 —
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	126.—	126.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	146.50	147 —
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 100 zł. (50%)	142.50	143 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k.	56.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	83.—	85.—
z wpłatą 60 zł, (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	114.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	436.—	458.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	180.—	195.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	370.—	375.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	335.—	340.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101.—	101 50
10 „ 5%	97.—	97 25
przeznacz. do los. po 5%	91.—	91 25
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5%	87.—	87 50
Gal. Tow. kred. po 4%	83.50	84.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	94.25	94.75
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	132.—	132.50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	93.75	94.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	128.—	128.50
Kol. Gloggn. za 100 zł.	—.—	84.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.—	93.—
Lloyda za 100 zł.	85.—	86.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	109 —	109 25
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	99 —	99 50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w.a.	115.—	116.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.50	38.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	81.50	82.—
Salma „ 40 „ „	37.75	38.25
Palffego „ 40 „ „	38.25	38.75
Clarego „ 40 „ „	36.75	37.25
St. Genois „ 40 „ „	37.—	37.50
Windischgrätza 20 zł. „	24.—	24.50
Waldsteina 20 „ „	26.—	26 50
Keglevicha 10 „ „	14.25	14 75

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	109 25	109 50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	109.50	109.65
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	96 25	96.50
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	127 50	127.50
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	50.85	50.90
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piastr. woł.	18.90	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	11 c.
dtto. pełnej wagi	6 „	10 „
Korona	17 „	65 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	— „	— „
Rosyjski impery.	— „	— „
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(W Szwajcaryi) nie zapamiętano już od wielu lat tak zimnego i mokrego **lipca**, jak w tym roku. Wszędzie musieli mieszkańcy używać sukni zimowych. W górach neuenburskich spadał termometr zrana do 4 stopni ciepła, i gruby szron okrywał łąki. W kantonach gryzońskim i szwyckim spadły śniegi.

(Wybuch wulkaniczny.) Jak donoszą z Baku pod dniem 12. czerwca przeraził mieszkańców tamtejszych o 11tej godzinie w nocy mocny wybuch wulkaniczny w południowo-zachodniej stronie miasta. Ulice i ciemne pokoje rozjaśnił nagły blask. Czerwona łuna na niebie i gęsty dym trwały do 20 minut. Nazajutrz rano zawinął do Baku szoner „Turknijan", który stał na kotwicy o 20 wiorst od miejsca wybuchu. Kapitan opowiadał, że morze było w tym czasie wielce wzburzone, a na pokład spadła znaczna ilość popielatego piasku. Kilkoro ludzi w Baku słyszeli przytłumiony huk podobny grzmotowi. Niewiadomo jeszcze dokładnie, gdzie nastąpił wybuch. Niektórzy sądzą, że na wyspie Bulla, gdzie także przed dwoma laty otwierzył się wulkan; ale kapitan utrzymuje, że to musiało być na stałym lądzie, gdyż u wyspy Bulla stał na kotwicy. Zapewne nastąpił wybuch w tem samem miejscu, co w roku 1853.

(Audyencya poselstwa pruskiego u Szacha perskiego.) Pruska gazeta rządowa podaje w tej mierze następujące szczegóły z listu Dra Brugscha: Upominki księcia Rejenta dla Szacha, między temi portret księcia i kilka przepysznych waz porcelanowych z król. fabryki w Berlinie ustawiono poprzednio w posłuchalnej sali Szacha w cytadeli teherańskiej. Na przemowę pruskiego ministra, którą tłumacz perski przetłumaczył z francuskiego na perskie, wyraził Szach swoją radość z przybycia pierwszego poselstwa pruskiego w Persyi. Gdy minister doręczył mu order Orła czarnego, przypatrywał się Szach dość długo tej dekoracyi, a potem oddał razem z pismem ministrowi ceremonii. Dalej pytał o zdrowie Króla, księcia Rejenta i o Sansoucci, i zdawał się być obeznanym z historyą Fryderyka II. Szach jest to mąż przystojny w wieku do 30 lat; ma twarz pełną wyrazu i piękne czarne wąsy. Ubrany był w jasny złotem przerabiany kaftan, spięty na piersiach wielką klamrą z prawdziwych pereł wysadzaną szafirami. Na głowie miał wysoką perską czapkę futrzaną, ozdobioną pióropuszem i kosztowną sprzążką dyamentową. Zresztą ubrany był po europejsku, tylko w pończochach, i stał przed swoim tronem, połyskującym od brylantów i drogich kamieni.

Wykaz

dochodów na c. k. uprzyw. galicyjskiej żelaznej kolei „Karola Ludwika."

Przestrzeń obrotu 28 mil.

Miesiąc	Komunikacya osób: Liczba podróżnych	Komunikacya osób: wal. aust. zł.	c.	Transport towarów: cetnary celne	Transport towarów: wal. aust. zł.	c.	Razem: wal. aust. zł.	c.
Lipiec 1860	23.531	43.796	59	*) 412.554	128 871	87	172.668	46
Do tego od 1. stycznia po 30 czerwca 1860	120.623	212.239	24	2,911.937	860.247	68	1,072486	92
Razem	144154	256.035	83	3,324 491	989.119	55	1,245155	38
Przychód bruto w lipcu 1859 (z przestrzeni 23 mil) wynosił							194.128	18

*) Oprócz tego przewieziono 43.235 cetnarów celnych rozmaitych artykułów dla towarzystwa bez obliczenia należytości transportowej.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.